

Till
Kommunstyrelsen
Dnr KS 2025/1317

Delegationsbeslut gällande Remiss Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr KS 2025/1317

Beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning avger yttrande avseende remiss från kommunstyrelsen om Förenklingsrådets föreslagna ändringar i alkohollagen (2010:1622).

Delegationsgrund

Det här beslutet fattas med hänvisning till Hässelby-Vällingby delegationsordning (Dnr 2025/745) enligt punkt 1.5

Remisshantering, nr 1: Avge remiss i nämndens ställe där svar inte kan ges inom remisstiden och anstånd inte kan erhållas.

Sammanfattning

Förenklingsrådet föreslår att 8 kap. 15§ i alkohollagen (2010:1622) upphävs, vilket innebär att kravet på att serveringsställen måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten slopas. Detsamma gäller för kravet att serveringstillstånden ska erbjuda ett utifrån storleken på serveringsstället lämpligt antal sittplatser för matservering. Förenklingsrådet föreslår vidare att kravet att ha ett eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4§ 2 st.) tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen. I övrigt föreslår Förenklingsrådet inte några ändringar eller lättnader i alkohollagen vad gäller grundförutsättningarna för att beviljas ett serveringstillstånd till allmänheten.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
www.stockholm.se/hasselby-vallingby

Förvaltningen är positiv till initiativ som ökar möjligheten för företag att etablera sig. Samtidigt uppmärksammar förvaltningen att reglerna för alkoholservering, och hur tillstånd ges för servering till allmänheten, påverkar tryggheten i samhället och tillgången till alkohol. Med anledning av detta anser förvaltningen att det är av

stor vikt att utvärdera förändringarna och fortsatt arbeta med kontroll av serveringstillstånden.

Förvaltningen är positiv till att Förenklingsrådet i remissen föreslår att hålla fast vid övriga grundförutsättningar för att beviljas serveringstillstånd till allmänheten.

Bakgrund

Förenklingsrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket, och har i uppgift att verka för att minska företagens regelbörda och administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader som företagen har till följd av tillämpliga regler.

Förenklingsrådet föreslår i detta ärende att 8 kap. 15§ i alkohollagen (2010:1622) upphävs, vilket innebär att kravet på att serveringsställen måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten slopas. Detsamma gäller för kravet att serveringstillstånden ska erbjuda ett utifrån storleken på serveringsstället lämpligt antal sittplatser för matservering. Förenklingsrådet föreslår vidare att kravet att ha ett eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4§ 2 st.) tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen. Lokalbegreppet berör bland annat lämplighet, möjlighet till översikt, brandskydd och antal sittplatser.

Förenklingsrådet föreslår inte i övrigt några ändringar i eller lättnader i alkohollagen vad gäller grundförutsättningarna för att beviljas ett serveringstillstånd till allmänheten. Kraven på att den sökande ska vara minst 20 år, vara personligt och ekonomiskt lämplig, samt ha tillräckliga kunskaper om alkohollagen ska kvarstå. Vidare ska serveringsstället fortsatt säkerställa att alkoholkonsumtionen kan ske under ordnade former och med god överblickbarhet och kontroll. Dessa krav gäller all servering, även på inrättningar som har en tydligare inriktning mot dryckesservering.

Ärendet

Förenklingsrådet föreslår att 8 kap. 15§ i alkohollagen (2010:1622) upphävs, vilket innebär att kravet på att serveringsställen måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten slopas. Detsamma gäller för kravet att serveringstillstånden ska erbjuda ett utifrån storleken på serveringsstället lämpligt antal sittplatser för matservering.

Förenklingsrådet föreslår vidare att kravet att ha ett eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4§ 2 st.) tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen.

Alkohollagens krav på att serveringsställen (enligt ovan) syftar till att begränsa tillgången till alkohol och minska berusningsgraden. Förenklingsrådet anger i remissen att majoriteten av de företagare som intervjuats under utredningen fortsatt vill servera mat i anslutning till alkoholserveringen. Förslaget anses medföra stora kostnadsbesparingar för företagen, och tillväxt i branschen.

Förenklingsrådet har även analyserat vilka folkhälsomässiga konsekvenser lagändringen skulle medföra. Rådet anger i remissen att man vid en liknande reform i Finland 2018 inte kunde se någon ökad alkoholkonsumtion. Förenklingsrådet anger att alkoholkonsumtionen i Sverige skulle kunna öka något, men att risker och skadeverkningar skulle vara begränsade och hanterbara inom ramen för alkohollagens övriga regler. Under 2000-talet har en successiv minskning av alkoholkonsumtionen i Sverige skett, och Förenklingsrådet ser inte att denna minskning skulle avta till följd av de ändringar som föreslås i alkohollagen.

I den statliga utredningen SOU 2024:23 *En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas* ser utredaren över ändrade matkrav. Utredaren skriver att Folkhälsomyndigheten i en kartläggning (S2023/03353) visar att intag av mat i nära anslutning till konsumtion av alkohol kan minska påverkan av alkohol och att påverkan av alkohol kan öka risken för till exempel våldsrelaterade skador. Därför förordas i kartläggningen att kravet om att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen, tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat och erbjuder gästerna ett varierat utbud av maträtter behålls. Utredaren skriver vidare att ändrade matkrav sannolikt innebär en ökning av antalet ansökningar om och beviljade serveringstillstånd, men att det är svårt att förutse hur mycket. Detta ökar troligtvis kommunernas arbetsbelastning något och kostnaderna för handläggningen av ansökningar och tillsyn kommer att stiga. Utredaren skriver att något som starkt talar för att helt slopa kravet på matservering inte framkommit i utredningen och tillhandahållande av mat bör därför även fortsättningsvis vara en förutsättning för stadigvarande serveringstillstånd. Folkhälsomyndigheten har i ett remissyttrande gällande ovan nämnda SOU 2024:23 skrivit att utredningens slutsats att matkravet skall kvarstå är positivt, med hänvisning till att det är ett viktigt led i svensk alkohopolitik med fokus på att begränsa skador genom begränsad tillgång och minskning av skadlig alkoholkonsumtion.

I Stockholms stads ANDTS-program 2023-2026 (Dnr: KS 2023/175) är målet en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och

spel om pengar samt ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter. I programmets olika delmål ingår också att tillgången till alkohol ska minska, att barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter av och tidig debut med alkohol. Även antalet personer med skadligt bruk, missbruk eller beroende ska minska.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Individ och Familj, i samråd med enheten för Trygghet och civilsamhällssamverkan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till initiativ som ökar möjligheten för företag att etablera sig. Samtidigt uppmärksammar förvaltningen att reglerna för alkoholservering, och hur tillstånd ges för servering till allmänheten, påverkar tryggheten i samhället och tillgången till alkohol. De företag som innehar serveringstillstånd bedriver oftast sin verksamhet på platser där många människor vistas och passerar, såsom centrum och torg. Förvaltningen ser det som angeläget att säkerställa och fortsätta arbetet för att allmänna platser upplevs trygga, och för att målen i stadens ANDTS-program ska uppnås. Minskade krav på de företag som ansöker om serveringstillstånd för alkohol riskerar att medföra ökad konsumtion och i förlängningen ökade skadeverkningar, i form av både risk- och missbruk, våld och skadliga effekter för barn och unga. Med anledning av detta anser förvaltningen att det är av stor vikt att utvärdera förändringarna och fortsatt arbeta med kontroll av serveringstillstånden.

Förvaltningen är positiv till att Förenklingsrådet i remissen föreslår att hålla fast vid kraven på att den sökande ska vara minst 20 år, vara personligt och ekonomiskt lämplig, samt ha tillräckliga kunskaper om alkohollagen, och att serveringsställen även fortsatt ska säkerställa att alkoholkonsumtionen kan ske under ordnade former och med god överblickbarhet och kontroll. Förvaltningen rekommenderar även att utbildning i ansvarsfull alkoholservering erbjuds till både serveringspersonal och ägare.

Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

2. Följebrev – Remiss av förslag om avskaffande av krav på
matservering och eget kök vid servering av alkohol, Dnr KS
2025/1317